

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovno, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrt leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-50 | Jeden mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | Jeden mesec . . . „ 1-40
Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne ostramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnini brez osira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Konec nagodbene krize.

Dolgotrajne konference o nagodbi so končane in obe vladi sta njih izid naznanili po časnikarskih kombinacijah silno zbezanemu občinstvu s komunikem, kateri je — žal — prav v najvažnejši točki nejasen in se da tolmačiti, kakor kdo hoče.

Iz tega, v najoficijoznejšem vseh vladnih listov, v „Wiener Abendpost“ obelodanjenega komunikeja je razvidno, da so se minola pogajanja mej avstrijsko in mej ogersko vlado nanašala na ves kompleks z nagodbo združenih vprašanj, da so se naušala na materialno vsebino nagodbe, izvzemši morda kvoto, in pa tudi na formalno stran nagodbe, namreč na modaliteto uveljavljanja dogovorjene nagodbe.

Dalje naznanja komunike, da sta se obe vladi zjedini, poskusiti najprej parlamentarno obnovev nagodbe, in sicer z ozirom na dolebo ogerskega zakona, po katerem mora Oggerska

svoje razmerje napram Cislitvanski samostojno urediti, ako nagodba — kakor pravi „Wiener Abendpost“ — „do konca tekočega leta ni parlamentarnim potom dognana ali če ni upanja, da se v kratkem finalizira“. Z ozirom na to hoče vlada še jedenkrat apelirati na cislitvanski državni zbor, kateri se skliče v kratkem.

Naposled naznanja rečeni komunike še to, da sta avstrijska in ogerska vlada računali tudi z eventualnostjo, da nagodbe ne bo možno dognati parlamentarnim potom in pravi, da se je mej vladama doseglo soglasje glede tistih principov, po katerih bo postopati, ako bi se ta eventualnost uresničila, to se pravi, ako bi obstrukcija onemogočila parlamentarno rešitev nagodbenih predlog. Komunike dostavlja nazadnje, da sta vladi pripravljeni na vsak slučaj.

Pri čem smo torej? Z gotovostjo moremo reči le, da smo sedaj tam, kjer smo bili za časa Baderija in Gautscha in ob začetku Thunovega vladanja. Thun hoče še jedenkrat poskusiti parlamentarno obnovev nagodbe, apelirati hoče še jedenkrat na obstrukcijo, naj omogoči redno in mirno funkcioniranje državnega zbora, ne vemo pa, kaj se zgodi, ako se ta poskus ne posreči.

Na to še misliti ni, da bi ponehala obstrukcija, in da bi nemški poslanci omogočili parlamentarno obnovev nagodbe. Parlamentarna rešitev nagodbe je absolutno nemogoča, je popolnoma izključena in ima ta poskus samo formalno vrednost, praktičnega pomena nima nobenega. To ve ves svet in to ve tudi vlada, in zategadelj je vsa pozornost koncentrovana na tisti odstavek vladnega komunikeja, kateri pravi, da sta se vladi tudi že zjedini glede principov, po katerih se uredi razmerje mej Cislitvansko in mej Oggersko v slučaju, ako se ponesreči Thunova akcija s parlamentom.

Kateri so ti principi? Od odgovora na to vprašanje je odvisno vse. V poštev prideta samo dva principa. Vladi sta se morali zjediniti, da v slučaju, ako se ne posreči parlamentarna obnovev nagodbe, ali vzlic temu ohranita

gospodarsko jedinstvo monarhije, ali pa da žrtvujeta to jedinstvo, in uredita obe državni polovici razmerje mej seboj povsem samostalno, da torej podereta steber, na katerem sloni dualizem.

Iz besedila vladnega komunikeja se da sklepati, da se gospodarsko jedinstvo na vsak način ohrani, in da se je Oggerska — gotovo le za dobro plačilo — vsaj za sedaj odrekla pravici, urediti svoje razmerje napram Cislitvanski samostalno, — a kako da se nagodba uveljavi, ako je avstrijski parlament ne reši, tega ni možno, uganiti.

Vlada stori to lahko na različne načine. Morda se je dogovorila na nov provizorij. To se da sklepati iz komunikeja, kateri pravi, da mora Oggerska stvar samostojno urediti, ako je cislitvanski parlament do konca leta ne reši ali če ni upanja, da se v kratkem finalizira. Oggerski zakon o takem upanju nič ne govori in je torej opravičeno domnevanje, da misli vlada na nov provizorij. Mogoče je tudi, da dobi vlada na ta način čas, na domestiti sedanji državni zbor z drugimi ali z drugo korporacijo, katera bi potem obnovila nagodbo.

V tem tiči važnost minolih pogajanj in prav tega vladni komunike ni kar nič pojasnil. Državni zbor še niti sklican ni, a vender se ves svet zanima samo za to, kaj se zgodi, ako se nemški obstrukcionisti ne udajo in ako vsled tega parlament ne bo funkcioniral, ker je ves svet prepričan, da je nadalnji razvoj monarhije sploh in Cislitvanske posebe odvisen od tega, se-li na vsak način ohrani gospodarsko jedinstvo obeh državnih polovic ali pa se to jedinstvo opusti.

Slovensko vseučilišče v Ljubljani.

(Na shodu slovenskih visokošolcev govoril stud. phil. Davorin Majcen.)

(Dalje.)

Prej našteje rane na našem narodnem telesu, gospoda moja, so zares hude. Toda ni dvoma, da se morajo in da se bodo zacelile; saj s silo nas ne

LISTEK.

Tat.

Spisal Anton Jamec.

Dunaj se je zavil v svojo rahlo večerno meglico, ki je zakrivala temno zvezdnato nebo, kakor mehke pajčolan stidno devojčino lice. Nebroj žoltrudečih plinovitih luči je trepetalo ob širokem Ringu, in goste vrste električnih žarnic ob bogatih prodajnicah in kavarnah so bleščale in žarele, kakor niz srebrnih solnc. V tem morji luči pa je vrvelo in šumelo življenje, življenje polno hruma in šuma.

Lahno, elastično drdranje fjakarjev, bobneče ropotanje težkih tramvajev in nerodnih omnibusov, neprestano zvončkanje na tramvajskih postajah, udarci kopit na kameniti tlak . . . ves ta burni nemir pa je zavijal in preprezal — kakor ovoj iz rahle bate — skrivnostno, tako čudno mehke kaos šepetanja, pridruženega in glasnega govorjenja, smeha, tihega petja, prhanja potnih konj ter posameznih rezkih vzklikov . . .

Mej pestro množico na jednom obcestnih šetališč je počasi stopal Josip Likon, Slovenec, jurist. Svoje drobno, sloko telo je stiskal v lahke črne havelok, tiščoč mrzle pesti v žepih. Koščeno brado je skrival v zavihanem ovratniku, in zamazan črn klo-

buk si je bil potisnil globoko doli na obrvi. Udrte, medle oči so mu zlele v tla; brezbarvne, krčevito stisnjene ustnice pa so mu od časa do časa bolešno zadržtele . . .

Gladen je bil . . . Mrz ga je stresal, možgani pa so mu ležali v glavi kakor gnila, v slamo zavita pomaranča. —

Kako lahko mišljeno je preživel te tedne na Dunaju! . . .

No, sedaj — tako se godi pač večkrat v študentovskem življenju — sedaj je revež stradal . . . Minula dva dneva celo nič več gorkega ni vžil. Predvčerajšnjim je snedel za 5 kr. surovega masla in malo žemljice, včeraj zvečer pa je izdal za mal hlebeček kruha zadnje tri krajcarje.

Bled, prepadel, na vseh udih mrzlično trepetajoč je legel sinoči v posteljo. Spal je trdno, težko spanje, in vzbudile so ga šele proti poldnevu bolečine v praznem želodcu.

Na dušek je zvrnil vase dva kozarca mrzle vode in se zopet zakopal pod toplo pernico. Iz onemoglega telesa mu je ušla vsa trdna volja, nikakor se mu ni ljubilo obleči se. Motne oči so mu trudno zlele v strop, pod bolešno nagubanim čelom se je trudil — misliti . . .

Odejo si je potegnil višje čez ramena, v prsih je čutil, kako se mu je potočila mrzla voda v že-

lodec. Hipoma ga je zamrazilo po vsem telesu, v črevesih ga je prijel krč in z javkajočim vzklikom se je sklonil pokonci ter krčevito pritisnil prsi h kolenom. Obraz se mu je v bolesti obupno skremžil in močni zobje so se mu zagrizili v ovelo ustnico . . .

Ko ga je krč popustil, je skočil naglo iz postelje in se začel mehavično oblačiti. — Mrzlo je bilo v malem kabinetu. Zobje so mu šklepetali, telo mu je trepetalo in s premrlimi prsti si je težko zapenjal gumbe. Da bi se ogrel, je zagrabil stol, dvignil ga z obema rokama nad glavo in začel energično suvati z njim v zrak — navpik in vodoravno. A že po petem sunku sta mu omagali trudni roki, in stol mu je izmuznil z velikim ropotom na tla.

Teško sopeč se je naslonil na steno, mrzel znoj mu je legel na čelo. Pred oči mu je stopila gosta megla, zdelo se mu je, da omedleva. Pa mrzlina, ki mu je lezla iz stene v telo, ga je okrepila, in počasi je začel dopolnjevati svojo toaleto.

Plašno stiskajoč se v havelok je stopil iz kabine na hodnik. V nos mu je vdaril vonj toplega peciva, in pogled se mu je počasi dvignil do kuhinjskega okna, za katerim je stala ob mizi, polni umazane posode, mlada, lepa kuharica ter slastno grizla okrogel, okusno-rumen „buhtel“.

„Dobro jutro, gospod!“

zatre več nobena moč, pokazali smo, da še živimo in da hočemo živeti. Vedno manj je takih nasprotnikov naših, ki mislijo, da je za slovenski narod že izkopen grob, da s tem narodom niti računati več ni treba. In če so uverjeni, da je v nas dovolj življenske sile, ne morejo nam odrehati, kar moramo imeti za svoj obstanek. In če nam tudi odreka, vse jim ne bo nič pomagalo, saj so nam tudi vse to, kar dandanes že imamo, te trohice, odrekli trdovratno in dosledno! Zaradi tega, ker še marsičesa nimamo, pa nikakor prezgodaj ne zahtevamo jednega prvih pogojev svojega obstanka, slovenskega vseučilišča. Kdor bi mislil, da je še prezgodaj, naj pomni, da je slovenski narod vse to — tudi „Združeno Slovenijo“ in vseučilišče! — zahteval že pred 50 leti, in vendar imamo še danes tukaj na dnevnem redu slovensko vseučilišče in marsikaj, kar se je že takrat zahtevalo, se mora še danes zahtevati!

Strinjam se z mnenjem „Slov. Sveta“, da bi nacionalna avtonomija močno pospeševala razvoj in napredek novega vseučilišča. Kakor vsa znamenja kažejo, nastane gotovo prej ali slej na slovanskem jugu nova politična tvorba. Narodnostna ideja je bila zmagovalna drugod, zakaj bi ne bila i v nas? Prepričan sem, da čez 100 in 100 let slovenski narod ne bo živel tako razkasan, kakor dandanes. Ali o tem ni, da bi se tukaj danes razpravljalo! Toliko pa je gotovo, da taki kulturni zavodi, kakor je vseučilišče, mogočno vplivajo na politično življenje vsakega naroda, da bi nas slovensko vseučilišče pomaknilo precej bliže lepši politični bodočnosti. Saj bi bilo vseučilišče v Ljubljani Slovencem mogočen kašipot na jug, kjer je naša rešitev! Pri tem seveda ni treba misliti, — in zavarovati se moram že sedaj, da bi se tako tolmačile moje besede! — da bi se naj vseučilišče zlorabljalo v agitacijsko-politične svrhe! Ne, gospoda moja! Prej označeni upliv ima vseučilišče kot tako, kot kulturni zavod! — Da bode novo vseučilišče dovolj obiskano, o tem ni dvomiti. Statistika kaže, da bi imelo veliko več slušateljev, nego mnoga druga vseučilišča na severu in na jugu Evrope, ki dobro uspevajo. Tudi zaradi učiteljskih moči nas ni treba biti strah.

Zahteva naša je popolnoma stvarno utemeljena, in povdarjati moram, da se predlogu dr. Majarona in tovaršev v zadnjem zasedanju kranjskega dež. zbora in njegovi po vsem stvarni in trezni utemeljitvi nikjer ni stvarno in resno ugovarjalo. Državi vdani, zvesti slovenski narod pač sme pričakovati, da bo vlada to upoštevala in ugodila prav kmalu njegovi nujni potrebi. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 1. septembra.

K položaju. Glavni uspeh neštevilnih pogajanj in ministrskih konferenc je ta, da se snide v kratkem avstrijski državni zbor. Tudi največji optimist mora dvomiti, da bi imelo bodoče XV. zasedanje kak večji uspeh kakor minolo. Iz listov je razvidno, da radikalnem avstrijskim Nemcem narašča. Schönererjanska skupina je proklamirala

V njenih svetlih črnih očeh bi bil lahko zapazil poreden nasmehljaj in hudomušno vprašanje: „Ali se šele sedaj vstane?“ — pa Likon je le bolestno zatisnil oči in stopil naglo do vrat. Postal je malo... Kaj bi ji rekel? — Neumno se mu je zdelo, da bi odšel tako molčeč...

„Greste li z mano, Ana?“

„Kam pa, gospod?“

„No... v prater, če hočete!“

Neumno se je zasmejala, Likon pa je naglo zaprl vrata za seboj. —

Na ulici se je vzbudil iz mrtvila, ki ga je objemalo že vse jutro. Začudil se je, da ne čuti krog sebe onega živahnega pouličnega hruma in šuma, kakoršnega je bil že tako navajen. Ulica je bila skoro prazna, in prodajalnice so bile zaprte.

Bila je nedelja, v bližnji cerkvi je vabil zvon k litanijam. Počasi je korakal po mrzlih trotoarjih in neštevilnokrat zavijal krog oglov. Skoro nevede je prišel do univerze in stopil gori do vhoda. Dveri so bile zaprte, v avli je vladala smrtna tišina; po tako prazno praznem Ringu pa je didral tramvaj in tu pa tam je hitel kak posamezen pasant.

„Kako je podobna ta pusta okolica mojemu — želodcu!“ je pomislil hipoma, in bridek nasmeh mu je legel na trpeči obraz. (Dalje prih.)

obstrukcijo kot svoj program dotlej, da se prizna nemščina državnim jezikom; nemški naprednjaki so storili prav isto, včeraj pa so se jim pridružili še krščanski socialisti, ki izjavljajo, da odnehajo od obstrukcije šele takrat, ako se uveljavi zakon regulacije uradniških plač ter se odpravijo češke jezikovne naredbe. Druge obstrukcijske stranke sicer še niso ničesar izjavile glede bodočega državnoborskega zasedanja, toda nedvomno je, da se bodo klanjale še nadalje diktatorstvu Wolfa in Schönererja. Državni zbor bode bržčas zopet povsem neploden, razen — če ima vlada kako čudotvorno sredstvo, ki spremeni rujoveče volkove v ponižne ovce.

Afera Dreyfusova. Vojni minister Cavaignac je dal oberstlajtnanta Henryja, šefa informacijskega biroa, vpričo ravnatelja vojnega ministerstva, generala Rogerja zapreti in odpeljati z žandarmerijskim spremstvom v ječo Mont Valerien. Henry je namreč sam priznal, da je ponaredil jedno onih treh pisem, na podlagi katerih je bil stotnik Dreyfus obsojen. — „Agence Havas“ javlja, da je Cavaignac takoj pri nastopu svojega ministerskega mesta poveril nekemu častniku, naj pregleda vse akte, tičeče se Dreyfusove obsojbe. Dotični častnik je že 5. avgusta dognal, da je jedno pismo nedvomno ponarejeno, a je to sporočil Cavaignacu šele predvčerajšnjim, ko se je vrnil s počitnic. — Vseh vojaških časopisov se je polotila zategadelj največja pobitost; listi pa, ki so dokazovali Dreyfusovo nedolžnost, triumfirajo. Znano je, da so pri obravnavi Zole generali Boisdéffé, Gonse, Pellieux in Roger prisegli ter s častno besedo potrdili, da so vsa Dreyfusa obtežujoča pisma pristna ter da je Zola nesramen natolcevalec in sramotilec francoske armade, ker trdi, da so akti slepanski. Polkovnik Picquart pa je pisal ministerskemu predsedniku Brissonu: „Dokazati hočem, da nista obe prvi brzojavki, kateri je čital vojni minister Cavaignac v parlamentu, v nobeni zvezi z Dreyfusom ter da je tretje pismo slepansko“. Zola so obsojili dvakrat zapored, Picquarta pa so vrgli v preiskovalni zapor. Sedaj pa se vendarle počasi kaže, da sta imela moža prav vsaj glede tretjega pisma, katero je Henry ponaredil. „Resnica je na poti“, je pisal Zola, in — kakor se kaže — se ni motil.

Kraljica Viljemina Holandska je dosegla včeraj, 31. avgusta, svoje osemnajsto leto ter je s tem faktično nastopila vladarstvo. Njene države ni šteti mej velike evropske države, toda kar se tiče kolonij, jih ima Holandija poleg Anglije in Francije največ. Kraljica Ema, vdova kralja Viljema III., zadnjega moškega potomca iz kraljeve hiše Oranijcev, je nastopila regentstvo 23. novembra 1890 l. ter je je odložila včeraj s proklamacijo, s katero prosi nebo, naj blagoslovi jedinstvo naroda in kraljice. Mlada kraljica Viljemina je že sedaj izvanredno popularna. Kraljica je jako narodna. Še kot majhna deklica je zavrnila v Londonu hčerke holandskega poslanika, ker so govorile angleški jezik, mesto materinskega. 6 septembra bo v Amsterdamu kronanje. Sicer je bila Viljemina kraljica že prvi dan po očetovi smrti, zato je kronanje le nekaka inauguracija ali javno sprejetje vladarstva.

Zjedinjene države Srednje Amerike. Dolgo časa gojena, a radi notranjih razmer v posameznih republikah doslej vedno onemogočena želja se je sedaj vendarle izpolnila. V Managui so sprejeli zastopniki republik San Salvador, Honduras in Nicaragua skupno ustavo zjedinenih držav Srednje Amerike. Ta unija se je sklenila nedvomno pod vplivom minole špansko-ameriške vojne. Zjedinjene države Severne Amerike so nekako prisilile srednje ameriške republike, da so se zedinile. Ne bo dolgo, da se zjedinenim trem republikam pridruži še Guatemala in Costarica.

Cesarska slavnost v Krškem.

Mnogim veselcam, ki so se že letos vršile v proslavo cesarjeve 50letnice, pridružila se je jako dostojno tudi slavnost krškega mesta. V zvezi z vsemi krškimi društvi priredilo je naše vrlo županstvo izborno veselico dne 27. in 28. avgusta.

Slavnosti se je vdeležil dvorni svetnik gosp. Aleksander Schemerl, ki je zastopal g. deželnega predsednika. Z njim so se pripeljali tajnik deželne vlade gosp. Viljem Haas in še gosp. dvorni svetnik Šuklje, deželni odbornik gosp. dr. Ivan Tavčar in mnogi drugi gostje.

Občinski zastopniki in pa odbor veselice pozdravili so ljube goste na kolodvoru. Krško mesto je bilo okrašeno. Cesarske in slovenske zastave so vibrle po hišah. Celo najmanjša hiša je bila praz-

nično oblečena. Zastave, balončki, zeleni vencji, mnogi cesarski kipi, napisi in transparenti, vse to so uporabili Krščani, da se je mesto dostojno ozaljšalo. Posebno lepo in okusno je bila okrašena hiša okrajnega glavarstva. Krasno je bila našpana tudi hiša g. Hočvarjeve, g. Pfeiferja, občine in še več drugih.

Ob 9. uri zvečer je bila razsvetljava in mirozov. Zadnji se je v tem vsporedu vršil: 10 kolesarjev z okinčanimi kolesi in balončki so vozili pred vojaško godbo bosniškega infanterijskega regimenta št. 2. Za godbo korakala je potem krška garda, ognjegasci in kakih 60 vojakov artilerijskega oddelka, ki so še tu ostali od vojaških vaj. Zatem se je pomikala množica ljudi, ki je pri serenadi pred glavarstvom živahno „živio“ klicala. Po hribih na kranjski, kakor tudi na štajerski strani so gorili veliki kresovi. Po mirozovu je godba igrala na vrtu g. Gregoriča.

Drugi dan je bila zjutraj že ob 5. uri budnica. Ob 10. uri je bila potem sv. maša pod milim nebom pri novo zgrajenem poslopju krške bolnice. Pri sv. maši je prisostvovala vsa imenitna gospoda in velika množica ljudi. Po sv. maši je najprvo g. župan dr. Romih pozdravil navzoče in dal nato besedo slavnostnemu govorniku dr. Iv. Tavčarju, kateri je govoril tako le:

Častiti navzoči! Kmalu se uresniči gorka želja krškega okraja in v prvi vrsti krškega mesta, da se dvigne s tega prostora ponosno poslopje krške bolnice! Ustanovljen bode ž njo zavod, kjer se trpinu-človeku pripravi pribežališče, kjer mu bode dostikrat zašumel vir novega zdravja, kjer se mu bode ohladila marsikatera pekoča rana in kjer se bodo bolniku, obdanemu od človekoljubne rahločutnosti in ljubezni, oblažili tisti zadnji in najtrpejši trenutki, ko se je nam za večno posloviti od krasne naše matere zemlje. Zavod človekoljubja in prave resnične ljubezni bode ta bolnica. In blagor tistim, ki so s svojimi doneski pripomogli, da se je gradila, in kdor je le kamen donesal k ti bolnici, storil je s tem delo, ki bode šlo za njim, ter ga bode spremljalo v večnost njegovo. In blagor pred vsem veliki dobrotnici krškega mesta, ki je s svojo vedno usmiljeno roko tako rekoč vstvarila to stavbo, ter si postavila ž njo spominsek, ki bode poznim rodovom pripovedoval o njeni slavi in blagodejnosti in to trajnejša in glasnejša, nego bi ji govorila jeklo in kamen. Zategadelj je umevno, da se je veliki vaši dobrotnici z radostjo pridružil tudi deželni zbor kranjski in s svojimi sklepi ugotovil blagotvorno delo in njega bodočnost. In že danes sme nas navdajati prepričanje, da je krška bolnica v vsakem pogledu zagotovljena, da bode prinašala svoj blagoslov Vašim potomcem, in to tako, kakor ga prične v kratkem donesati sedaj živemu rodu! Današnja slavnost je torej slavnost dobrotljivosti, to je najlapse čednosti, ktero more človek imeti. Stavba le-ta bode prihodnosti oznanjevala, da vzlic suhoparnim časom, v katerih živimo in v katerih se le prerado grabi po denarjih, ima mej nami še vedno svojo vladodobro, človeško srce, ki pri vsaki priliki misli in čuti za svojega v revščini tičočega bližnjega. In zategadelj ni čuda, da se je krška bolnica od pričetka postavila v zvezo z vzvišenim imenom, in ni tudi čuda, da je mestni zastop, osnovavši to slavnost, v njeno sredšče posadil vzorno, po solncu udanosti in zvestobe obsejano osebo našega vladarja, h koji se dandanes obrača oko vsakega podanika. Ni mi naloga, s tega mesta opisati življenje in vladanje presvitlega nam cesarja. Ne zadostovalo bi mi h temu časi, bilo pa bi tudi več ali manj nepotrebno, ker je Fran Josip v teku petdesetletnega svojega vladanja sam najbolje skrbel za to, da so se nam v srce vsekala njegova dejanja, kakor se vseka črka v kamen. Res, kakor neomajen hrast stoji sredi svojih podložnikov: viharji in boji razsajajo okrog njega. Sovražimo se, preganjamo se, in dostikrat pozabljamo mej ljutimi prepiri, da smo sinovi jedne in iste starodavne države, ki je od nas prejemale svojo moč, ki pa nam je dajala tudi našo moč. Le če se imenuje ime častitljivega vladarja, ki že petdeset let z mogočno svojo roko nad nami vlada, pomirijo se takoj viharji, ponehajo nasprotstva in takoj se pokaže, da se rayno nad našim cesarjem spolnjujejo besede: V Tvojem taboru je Avstrija! In zakaj? Najprej zategadelj, ker je bil vladar pravice. Bil je prvi naših vladarjev, ki je spoznal, da tiči moč Avstrije v njenih narodih, ki je pri vseh svojih korakih kazal resno voljo, mir napraviti mej narodi. In tako se je zgodilo, da si je tudi naš slovenski narod vse, kar si je pridobil, pridobil za časa njegovega vladanja. Da, petdesetletno vladanje Frana Josipa pomenja slovenskemu narodu dobo njegovega preporoda, dobo njegovega vstajenja, z jedno besedo, dobo, v kateri je postal to, kar se imenuje narod!

Pred vsem pa tudi zategadelj, ker Fran Josip ni bil samo vladar pravice, nego bil je tudi vladar srca. Ne hotel bi se zakriviti tiste dandanes bujno cvetoče pretiranosti, za katero se dostikrat skriva hladnost do naše dinastije, ali resno in brez pretiravanja smem trditi, da je Fran Josip v teku petdesetletnega svojega vladanja vsaki dan nosil srce na svoji roki. Ves čas je bil vladar srca v

Dalje v prilogi.

pravem pomenu besede: srce je kazal svojim narodom, za koje se že petdeset let trudi, da bi jim priboril mir in spravo; srce je kazal celemu svetu, od kojega je kot knez miru odvrčal najhujše zlo: krvave vojske; svoje srce pa je kazal pred vsem nasproti zatiranemu, nasproti revežu, nasproti zapuščenemu. In tudi slovenske vasi je skoraj ni, ki bi ne mogla pokazati na znak cesarske njegove dobrotljivosti! V resnici, naš cesar je nam vzor dobrotljivosti, in kot dobrotnika revnemu in zapuščenemu delu človeške družbe izkazal se je tudi tedaj, ko je zaukazal, da se mu ob priliki petdesetletnice, naj ne stavljajo kamniti spomeniki, in ne vzpirajo burne, ali druge slavnosti. Zaukazal pa je ob enem, da naj vsak, ki se hoče spominjati njegovega jubileja, položi svoj dar v korist beraču in tistim, ki žive v jadinščini, na dar dobrotljivosti. In tako je prišlo, da bode jubilejska slavnost našega cesarja slavnost človekoljubne dobrotljivosti, kakor je še nismo doživeli. In pač se tudi ne motim, da je iz poprej omenjenega cesarskega ukaza izvirala tudi tista dobrotljivost, ki je prav za prav ustanovila Krško bolnico. In zatorej je preumestno, da se je blagotvorna ta stavba dejala v zvezo s prevzvišeno osebo našega vladarja, in vse hvale vredno je, da bode v njo vzdignjena plošča pričala o tem, kako smo vedeli Slovenci ceniti zasluge in dobrote Fran Josipa prvega, in kako smo si bili vsikdar v svesti dolžnostim nasproti cesarski naši hiši. Znak bodi ta plošča, tiste ljubezni, koje je od nekdanj gojil Slovenec do svoje dinastije, ki mu je bila rešiteljica v preteklosti, in ki mu bode rešiteljica v bodočnosti. Vladarju svojemu pa želimo, da bi mu usoda podaljšala dneve do skrajnih mej človeškega življenja, in da bi nanj vsipala darove sreče v tisti meri, kakor jih je on vsipal s svetlega svojega prestola na vsakega, ki je bil tolažbe in podpore potreben. Avstrijci smo bili. Avstrijci hočemo ostati, in zatorej zaključimo: Franu Josipu slava in trikrat slava!

Občinstvo je navdušeno zaklicalo cesarju trikrat „Slava!“

Govoril in zahvalil se je na to g. Schemerl v slovensko nemškem govoru.

Popoldan pa se je vršil koncert z različnim vsopredom: deklamacijo, slavnostnim govorom, petjem in godbo. Slavnostno besedo, katero je za slavnost zložil dr. I. Mencinger, je deklamovala dična gospica Miroslava Gregorinova. Nato je igrala godba več komadov. Dvorni svetnik Šuklje je potem govoril tako le:

Mili rojaki! Tekom tega meseca obhajal je slovenski narod premnogo slavnosti, na katerih je z nehlinjenjem, z dna srca izvirajočim navdušenjem slavil petdesetletnico preljubljenega vladarja. Tudi Krško ni zaostalo! Včeraj bilo je vaše mesto v to svrhu krasno razsvetljeno, danes predpoludne imeli ste pred vašo novo bolnico, katero vam je podarila plemenita gospa Hočevarjeva, lepo, pomenljivo svečanost in sedaj se je v teh prostorih zopet zbrala impozantna množica, da skupaj praznujemo redki praznik petdesetletnega vladanja našega presvitlega cesarja.

Mene ste poklicali kot slavnostnega govornika za popoldanski del slavnosti. Niste mi prisodili lahke naloge! Govoriti mi je o istem predmetu za znamenitim govornikom, kateri vam je v vznešenih besedah danes predpoludne razkladal pomen te svečanosti. V takem položaju nečem, niti ne morem tekmovali s prijateljem dr. Tavčarjem. Skušal bodem tedaj le dopolniti Tavčarjev govor ter v domači, poljudni besedi pojasniti zlasti ta moment, zakaj se baš mi Slovenci s toliko nemo udeležujemo proslave cesarske petdesetletnice.

Petdeset let samostojnega vladanja, — redka, izredno redka prikazen v zgodovini, ob enem pa preteška naloga za dotičnega vladarja! Ako si ogledam današnjo družbo, mnogoštevilno zbrano na tem prostoru, vidim da je sestavljena iz posestnikov, meščanov in uradnikov. No, glejte, mili rojaki, če priprosto kmet 50 let nepristano gospodari na svojem posestvu ali če se meščan 50 let kot gospodar trudi v svojem obrtu, naposled se vendar le naveleči in poreče: „Zakaj bi se še na stara svoja leta tako mučil in potil, dovelj mi je dela, sedaj si privoščim nekoliko počitka!“ Uradnik pa, gospoda moja, — sam sem uradnik, iz lastne skušnje govorim, — uradnik z malimi izjemami prav ne strpno čaka da dosluži svojih polnih 40 let, da bo enkrat rešen prašne uradne sobane, — na petdesetletno službovanje niti ne misli ne! In vendar, gospoda moja, je breme, katero je božja previdnost našemu cesarju naložila na njegove rame, neprijetno težje, nego gospodarski ali uradni posel katerega si bodi posestnika, obrtnika ali uradnika. Naš cesar dela naporno sleherni dan od ranega jutra do poznega večera, pravi vzor je točnega, natančnega, vestnega spoštovanja vladarskih dolžnostij. Naravnost rečem, najmarljivejši, najzvestejši delavec v širnem našem cesarstvu je — sam preljubljeni naš cesar Franc Jožef!

Ali to nepristano neumorno delo brez vsakega počitka, to delo, posvečeno in namenjeno velikim državnim nalogam, vendar ne zadržuje cesarja našega, z živim zanimanjem brigati se tudi za malenkostne osebne zadeve posameznih podanikov. Na stečaj, gospoda moja, odprte so cesarske duri slehernemu, kedorkoli se s kako prošnjo zaupno bliža

presvitlemu prestolu. In s kako izredno, do srca segajočo ljubeznivostjo sprejme naš cesar te prošnje! Glejte, marsikateri uradniški sluga kar zareži na ljudi, in celo med uradniki nahajajo se gospodje, misleči, da koristijo ugledu in dostojanstvu uradniškega stanu, ako se s prav robato mogočnostjo ponasajo proti strankam, — oh, da bi taki možkarji znali, kako uljudno cesar ravna tudi z najnižjim prosilcem, menda bi jih bilo nekoliko sram, in eden ali drugi bi celo predrugačil svoje postopanje!

Dr. Tavčar vam je danes zjutraj, gospoda moja, kaj lepo govoril o cesarjevem srcu. Ne bodem ponavljal iste tvarine, tedaj molčim o izredni dobrotljivosti cesarja Franca Jožefa, o njegovi unemi za umetnost in znanost, o globoki njegovi pobožnosti in verski udanosti, katera mu je bila največje tolažilo v onih hudih udarcih, s kojimi je nemila usoda zadela našo vladarsko hišo, — o vseh teh krepostih ne izgubim niti besedice ne. Pozna jih in spoštuje inozemski svet, avstrijsko prebivalstvo pa se z iskreno ljubeznijo klanja vladarju, kojega krasijo taka svojstva!

Toda za nas Slovence, gospoda moja, velja še drug razlog, radovati se cesarske petdesetletnice. Tisto burno leto 1848, v katerem je Franc Jožef nastopil vlado, je ob enem, gospoda moja, rojstno leto političnega življenja naroda našega. Politični prepored slovenskega naroda vršil se je pod sedanjim cesarjem ter z njegovo moško pomočjo. Istina je sicer in ponosni smemo biti radi tega — kar imamo danes Slovenci, ves naš narodni napredek, sami smo si ga priborili, delo je naših žulavil rok. Toda gospoda moja, vnanje pogoje, brez katerih tako delo nikoli ni bilo mogoče, ustvaril nam je naš cesar, in brez njegove mogočne podpore bili bi brčkone dandanes še tam, kjer so dolga stoletja tlačili predniki in očetje naši! Glejte, ko sem ustopil na ta slavnostni prostor, prejel sem, kakor vi vsi, lepo pesem, za to slavnost navlašč zloženo po modrem vašem someščanu, prijatelju dr. Mencingerju. Istino je pogodil ta razboriti mož, ako peva o cesarju v tej pesmi:

„Za to te ljubimo iskrene,
Ker ti naš rod si osvobodil!“

Franc Jožef ljubi pravico, vsi narodi avstrijski so jednako dragi in mili srcu njegovemu, in tedaj je s presvitlega prestola svečano proglasil ravnopravnost vseh narodov. Kar dandanes premlevala brutalno-surovi fanatizem neke politične stranke, katera žalibog v zadnjem času vedno več tal pridobiva med našimi nemškimi sosedi, tisto grdo, neopravičeno načelo o „podrejenih pasmah“, „inferijornih narodnostih“ — gospoda moja, to je v očitem protislovju s cesarsko, slovesno izraženo voljo. In če se dandanes žalibog Slovenec vedno še mora truditi, da se zakonita ravnopravnost vendar enkrat tudi za naš narod praktično uvede, smemo si biti v svesti, da s takim prizadevanjem ravnamo v smislu našega cesarja ter da vsakdo, zasebnik ali uradna oseba, kateri hoče kratiti narodu slovenskemu postavne njegove pravice, direktno greši proti izrečni cesarski besedi!

Prešinjani teh čutil obhajamo tedaj, mili rojaki, današnjo slavnost. Povodom cesarske petdesetletnice zavladovalo je glasno veselje povsod, kjerkoli prebiva verni narod slovenski. To niso, gospoda moja, od zgoraj zapovedane, komandirane objave, to niso hlinjene manifestacije servilnega ljudstva, — ne, gospoda moja, to navdušenje našega naroda je pristno, ono izvira iz globoke hvalečnosti, koje Slovenci v svojem srcu goje do največjega svojega dobrotnika. Ta čut pa je tem krepkejši, ker se vsak razsodni Slovenec zaveda, da ja svojstvo našega naroda, individualnost njegova, osigurano in zavarovano zgolj v avstrijski državi. Predobro znamo mi Slovenci, da braneči cesarski prestol branim ob enem svoj lastni narodni obstanek. V tem duhu hočemo vztrajati, v tem duhu hočemo vcepiti tvorno ljubezen do cesarja in do cesarske dinastije svojim otrokom in vnukom. In tedaj vas ob koncu tega svojega govora pozivljam, dragi rojaki, da z menoj vred dvignite svoj glas ter vskliknete:

Bog nam ohrani še mnogo let našega vladarja, cesarja Franca Jožefa! Živio! Slava!

Mešani zbor, obstoječ iz več pevcev in pevk, je pel več krasnih pesnij, nekatere je moral celo ponoviti. Godba je sedaj igrala zopet mnogo slovenskih komadov. Zvečer je bil v krasno ozaljšani dvorani živahen plas.

Cela slavnost, pripravljena v velikem slogu, imela je čisto avstrijski in slovenski značaj. Vladalo je prelepo soglasje, ki se ni od nijedne strani motilo ali kalilo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. septembra.

— (Slovenščina pri višjem deželnem sodišču) Zopet imamo pred sabo slučaj, ki dokazuje, da hočejo pri višjem deželnem sodišču v Gradcu polagoma zopet upeljati razmere, kakor so glede rabe slovensčine vladale nekdanj pod upokoženim vitezom Waserjem. Notarski kandidat, dokončavši svojo prakso, vložil je prošnjo pri nadsodišču, da bi ga sprejelo v prisego, in da naj bi za priseganje odre-

dilo se c. kr. deželno sodišče v Ljubljani. Bila je prošnja podprta z vsemi potrebnimi prilogami — mej temi prilogami bile so tudi slovenske — in nikacega postavnega zadržka ni bilo, da bi se ji ne ugodilo. Pa kaj se zgodi? Prošnjo se vrne vloga z zaukazom, da jo ima znova predložiti, in sicer v nemškem službenem jeziku — in der deutschen Dienstsprache. Tu imamo zopet nov pojem — deutsche Dienstsprache. In ker je ta pojem jako elastičen, da se raztegniti, in brez velikih težav napravi se iz njega široka mreža, v katero se bode od slej — kakor lastovice po Laškem v tiče mreže — lovile nedolžne slovenske vloge. Zares, čuditi se moramo, da se zljubi c. kr. višjemu deželnemu sodišču v teh burnih časih pri vsaki najmanjši priliki prilivati olje v plamen, ter tako čisto brez povoda še bolj razburjati slovensko javno mnenje!

— (Župan Hribar) vrnil se je včeraj z do pusta in je prevzel zopet vodstvo magistratnih uradov.

— (Imenovanje) Cesar je deželnovladnemu tajniku, gosp. pl. Cronu, v Ljubljani in nadkomisarju ter voditelju okrajnega glavarstva, gosp. Orešku, v Črnomlju podelil naslov in značaj okr. glavarjev.

— (Umrli) je minolo noč gospa Neža Jakopič, mati znane narodne rodovine, v starosti 70 let. N. v m. p.!

— (V deželnem arhivu) izpisuje g. profesor Anton Kaspret iz Gradca vse listine, katere se nanašajo na zgodovino Habsburžanov od l. 1526. To delo se vrši po naročilu dunajske zgodovinske komisije.

— (Vojaške vaje) Generalni inšpektor fcm. princ Windischgrätz pride jutri zvečer v Ljubljano in bo v soboto prisostvoval vajam domobranskih polkov št. 4. in št. 5. Vaje se bodo vršile pri Gameljnih. Domobranski polk št. 5. pride jutri z Notranjskega v Ljubljano, v soboto zjutraj pa pride polk št. 4. Jeden del domobrancev bo nastanjen v Sp. Šiški, v Zg. Šiški in na Ježici.

— (Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca avgusta 1898. vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 693 strank 429.918 gld. 31 kr., 599 strank pa vzdignilo 407.420 gld. 12 kr.

— (Mesečni pregled.) Minoli mesec Veliki srpan bil je suh in vroč. Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 15.0°, ob dveh popoldne 24.8°, ob devetih zvečer 18.8°, tako da znaša srednja zračna temperatura t-ga meseca 19.5°, za 0.8° nad normalom. Opazovanja na tlakomeru dadó povprek 737.9 mm kot srednji zračni tlak tega meseca. — Deževnih dnij je bilo 10, padlo je pa vsega skupaj 52.9 mm dežja.

— (Zdravstveno stanje v Ljubljani.) Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 21. do 27. avgusta kaže, da je bilo novorojencev 17 (= 26.24 ‰) mrtvorojenec 1, umrlih 18 (= 26.73 ‰), mej njimi so umrli za jetiko 3, za vnetjem soplnih organov 1, vsled mrtvouda 1, za različnimi boleznimi 13. Mej njimi je bilo tujcev 5 (= 27.7 ‰), iz zavodov 8 (= 44.4 ‰). Za infekcijskimi boleznimi je obolela, in sicer za škarično 2, za vratico 1 oseba.

— (Osebna vest.) Večletni uradnik v Poličanah, g. Evžeb Hrašovec, imenovan je postajnim načelnikom v Kirchbichlu na Tirolskem.

— (Odlikovanje.) Cesar je strojarju Petru Golmajerju, kateri službuje nepretrgoma nad 50 let v Karla Mallyja tovarni v Tržiču, podelil srebrni zaslužni križec.

— (Pogumen deček.) V Zg. Domžalah so se 28. t. m. kopali otroci v ondotnem potoku. Osemletni Vincencij Pavlič je izginil v vodi in bi bil gotovo utonil, da ni sedemletni Miha Tičar iz Podrežja skočil za njim v vodo in ga rešil.

— (Kluba dolenjskih biciklistov Novo-mesto) na 28. avgusta določena dirka in izlet preloži sta se vsled nastalih zaprek in po dogovoru z Ribničani in Laščani na 8. septembra 1898 s sledečimi spremembami: 1. Odhod iz Novega mesta 8. septembra ob 4. uri zjutraj iz kavarne. 2. Ob 10. uri zbiranje v hotelu g. Arkota. 3. Pričetek dirke točno ob 1/2 1 pop. Start pri lipah v Ribnici, cilj v gostilni g. Hočevarja v Velikih Laščah. 4. Dirkači smejo vsi klubovi člani s kolesi, ki so najmanj 12 kg. težka, vračunši potrebne rekvizite, in katera imajo zavore. 5. Priredi se tudi dirka za nad 30 let stare člene z dvema dobitkoma, vrednima 20 in 10 kron. 6. Vsaki dirkač junior dirke, ki prevozi progo v 33' in vsaki dirkač senior dirke, ki prevozi progo v 40', dobi častno svetinjo. 7. Prejšnje prijave veljajo tudi za to dirko, ako se ne preklicajo. Nove prijave, v katerih naj bo povedano, katere dirke se hoče člen vdeležiti, sprejmejo se le do 6. septembra. 8. Vsi dirkači (brez vodilcev) spuščajo se po preteku 1'. Vrsta se žreba. 9. Vloga 3 krone plača se na startu. 10. V slučaju neugodnega vremena bosta izlet in dirka, če bo lepo vreme, dne 11. septembra 1898. 11. V

drugem velja prejšnji vspeh. Opomba: Klubovo upravno leto traja od 1./4. do 31./3. Členi, ki niso dobili izpiska računov, so vse plačali.

— (Iz Oreha pri Postojni) se nam poroča: Dne 11. septembra obhajala se bo v prijazen Orehu jako pomenljiva slavnost. Blagoslovilo se bode namreč novo šolsko poslopje, koje se je zgradilo v proslavo 50letnega vladanja cesarjevega. O tej priliki se odkrije tudi spominska plošča z napisom.

— (Obletnico bitke pri Sedanu) hočejo slovesno praznovati — spodajstajerski Nemci. V Ptuj, v Mariboru, v Celju, v Brežicah in v Sevnici delajo za to velike priprave. Prav treba je temu zgolj in jedino ob milosti kratkovidnih avstrijskih vlad živčemu spodajstajerskemu nemštvu, da na tak način kaže svoje prusofilske mišljenje!

— (Odbor „Vranske Vile“) prosi vsa društva, katera se udeležijo slavnosti dne 8. septembra, da v kratkem blagovoljno naznanijo prilično število istih udeležencev, kateri se bodo udeležili skupnega obeda in želijo prenočišča, da se zamore vse potrebno pravočasno ukreniti.

— (Laška šola v Podgori pri Gorici.) Z Goriškega se nam piše: Naši Lahi se silno jeze. Raznesla se je vest, da se končno vendar zaključi nepotrebna laška šola v slovenski Podgori, ker jo obiskuje premalo otrok. Zaključenje bi bilo toliko bolj umestno, ker so šolo obiskujoči otroci vsi iz Italije. Lahi store seveda vse, da preprečijo zaključenje in zato je želeli, da postopajo Slovenci s primerno energijo in brezobzirnostjo.

* (Rezervist s tremi majhnimi otroci.) Olomuški listi poročajo, da je prišel v Olomuc rezervist, katerega žena je budo bolna, s tremi otročki k vaju. Dva sta tekla ob vsaki strani očeta, jednega, najmanjšega pa je pripeljal v vozičku. Rezervista so seveda oprostili orožnih vaj. — V Laonu pa se je pripetil tale slučaj: K 45. pešpolku je prišel rezervist-vdovec s 4letnim fantkom. „Nikomur ne morem dati otroka v varstvo, zato sem ga moral vzeti seboj“, je dejal rezervist. In tako je sedaj deček z očetom vred pri vojakihi.

* (Na cesti zgorel) V Brunšviku je zgorel nedavno na cesti 12letni Fridrik Standmeister; vtaknil je gorečo cigaro v žep, obleka je mahoma začela goriti in sicer s toliko naglostjo, da ni bilo možno ognja pogasiti. Standmeister je v nekaj urah umrl.

* (Osemnajst ljudi usmrčenih.) V mestu Carlantu je šlo dvajset kmetov v neko hišo vedrit. Ta pa se je vsled viharja podrla ter pokopala osemnajst oseb, le jedna žena z detetom se je rešila.

* (Soprog devetih žen) V Nebraski (Združene države) so zaprli danskega trgovca Martina Jürgensena, ker se je od leta 1883. nadalje že devetkrat poročil, ne da bi se prej ločil od prejšnjih žen. Prva njegova žena je bila neka šivilja; z njo je imel pet otrok. Druga njegova žena je bila učiteljica, tretja tudi učiteljica, četrta vdova, petna knjigovoditeljica, šesta zopet učiteljica, sedma učiteljica glasbe, osma posestnica, s katero je imel tri otroke, deveta pa mlada dama iz Hermosije. Vsaki ženi je povedal drugačno ime. Z vsemi je imel 15 otrok. Zadnja žena je bila slučajno znana z jedno prejšnjih žen svojega soproga. Ko ji je pokazala soprogo slika, se je izvedelo sleparstvo. Jürgensenu se je pri vsem tem izborna godilo, ker je vedno nekaj priženil.

Darila:

Uredništvu našega lista je poslal: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Blaže Zafošnik nabral mej ptujskimi narodnjaki ob priliki izletov v Vurberg — „na mestu venca na krsto Bismarcka“ 10 kron. Darovali so: g. V. G. 2 K, g. M. Lorber 2 K, g. B. Zafošnik 2 K, g. Bl. 1 K, g. A. Goslar 1 K, g. Langerholc 1 K. — K temu dodal „poseben čestilec Bismarcka“ še 1 K z geslom: „De mortuis nil nisi bene, čim več se da, tem boljše dene“. — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

Književnost.

— „Ljubljanskega Zvona“ vsebina 9. zvezka je tale: A. Askerc: Pavilna na Jutrovem. XIV., XV. — Kadi se njiva. Laščan: Za zabavo. Aleksij Nikolajev: Kmečka balada. Aleksandrov: Narodna pesem. Dr. Josip Rakež: Nekaj o človeškem glasu in govoru Evgea Štefanič: Fata morgana. Fr. Ilešič: Pravilnost našega knjižnjega jezika in „stara slovenščina“. Kette: Adrija. — Kritikom. Premec: Kotanjska elita. Maksimilijan: Gazela. Dr. Fr. Vidic: Fr. Palacky. Listek: Koseskega slavnost. — Na razstanku“. — Biserojla. — V Marjinem Celju. — Izvestje „Glasbene Matice“ za leto 1997/98. — Nekaj o Prešernovi „Novi pisariji“. — Dott. Giuseppe Loschi, Resia. — Šol nam dajte. — Stimmen aus Bosnien. — Nove skladbe. — Narodne slavnosti. — Božena Němcová in Matija Majar. — Olaf Broch. — Prof. T. Florinskij. — Gebauer. — Veliki slovník poljski. — Egiptovski slovník. — Listnica uredništva. — Slovenskim pisateljem! — Na platnicah: Proti dekadenci!

— Ljubljanski potresi iz let 1851–86. Spisal Ferd. Seidl. Prijavljeno v izveštjih dunajske

akademije znanostij 1898. — Pisatelj si je zavzel, da dozna normalno živahnost potresnega delovanja v deželah, ki se vrste ob severu Adrije in kažejo v svoji geološki zgradbi dokaz vzajemstva mej seboj in jadranskim morjem. Zatorej je pisatelj zbral vesti o podzemeljskih sunkih, ki so se pojavili v zadnjih desetletjih v Ljubljani, Celovcu, Zagrebu, Reki in Trstu ter nam podaje uspeh preiskave v tej kratki razpravi. Najpopolnejši so menda ljubljanski potresni zapiski, ki so večinoma plod Dežmanove pozornosti nasproti vsem prirodnim dogodkom kranjske dežele. V poštev so vzeti le oni stresljaji, ki so se pojavili za časa premirja mej dvema potresnima dobama. Tako premirje je trajalo v Ljubljani mej l. 1845 in 1895. Vendar se je sprožilo v letih 1851 do 1886 nič manj kot 91 potresov v 73 dneh, tako da so 2–3 večinoma rahli podzemeljski sunki prirodno pravilo in preide v Ljubljani le malokatero leto brez stresljaja. Seveda niso vsi domači, lokalni. Napak bi bilo misliti, da je Ljubljana s podzemeljskim gibanjem izjemoma bogato obdarjena, kajti v Celovcu, Zagrebu, Reki in Trstu velja isto pravilo. To se ujema s tektonsko vzajemnostjo teh krajev, ki so torej v jednom in istem potrebnem pasu. — Gradivo, na katerem sloni ta razprava, so opazovanja potresov s pomočjo človeških čutov in ne s pomočjo posebnih seizmografskih instrumentov. To bodi naglašeno zagledelj, ker širokoustna razprava v letošnjem izveštju ljubljanske realke na strani 38 „izrečno pripominja“, da „imajo taka opazovanja (brez instr.) za znanstvo v obče zelo podrejeno veljavo“. In vendar je znamenita družba učenjakov — dunajska akademija znanostij prijavila Seidlovo razpravo, ona imenuje Dežmanove zapiske „dragocene“ in ona je zasnovala po vsej Avstriji poročevanje o potresih na podlagi osebnega opazovanja, brez dvojbe pričakuje za znanstvo veljavnih uspehov.

Telefonična in brzojavna poročila

Dunaj 1. septembra. Današnji jutranji listi in tudi večerni list oficijoznega „Fremdenblatta“ prijavljajo iz lvovskega „Slovo Polskie“ vest, da se je ministerski predsednik porazumel s oportunističkim delom mladočeške stranke, in da preklicje jezikovne naredbe, za jedno pa da predloži poslanski zbornici svoj načrt jezikovnega zakona, kateri je premenil po željah nemških obstrukcionistov. Po največ rodostojnejših informacijah je ta vest od konca do kraja izmišljena. Češki poslanci niso privolili v nobeno premembo Badenijevih naredb in ne privolijo niti v preklic Gautschevih.

Dunaj 1. septembra. Po dosedanjih d. s. pozicijah se snide poslanska zbornica šele zadnje dni meseca septembra.

Dunaj 1. septembra. Uradni list prijavlja cesarsko naredbo z dne 31. avgusta glede popolnitve domobranske organizacije.

Praga 1. septembra. Izvrševalni odbor mladočeške stranke se je danes sešel na posvetovanje o parlamentarnem in političnem položaju.

Pariz 1. septembra. Senzacija dneva je samomor aretovanega podpolkovnika Henryja in odstop šefa generalnega štaba, generala Boisdeffrea. Henry se je včeraj popoldne po peti uri usmrtil. Popoludne je Henryja obiskal neki častnik in ostal pri njem celo uro. Pred 5 uro je prinesla ordonanca Henryju diné. Ko se je ordonanca vrnila, je našla Henryja mrtvega na tleh. Henry si je bil z britvijo prerezal vrat. Pred samomorom je spisal tri pisma, jedno vojnemu ministru Cavaignacu, drugo generalu Boisdeffreu in tretje svoji soprogi. Vojni minister je gospej Henry dovolil, da je ostala vso noč pri mrtvem svojem soprogu.

Pariz 1. septembra. Glede načina, kako je nastal sum, da je Henry falsificiral pismo nemškega atašéja, poroča uradna „Agence Havas“: Vojni minister je dal v odsotnosti Henryja še enkrat pregledati vse, na Dreyfussovo afero nanašajoče se spise. Pri tem pregledovanju so nastali dvomi glede pristnosti pisma nemškega vojnega atašéja Schwarzkoppna, katero pismo je bilo glavno dokazilo za Dreyfussovo krivdo. Vojni minister je v navzočnosti generalov Boisdeffre, Gonse in Roger zaslišal Henryja in ga spravil v tako zadrego, da je Henry naposled priznal falsifikacijo.

Pariz 1. septembra. Šef generalnega štaba, general Boisdeffre, je svojo demisijo ujemljil s tem, da je bil v zmoti glede falsifici-

ranega pisma, in da mu radi tega ni več obstanka na svojem mestu. Vojni minister se je branil sprejeti demisijo, in je ponudil Boisdeffreu v dokaz, da veruje v njegovo lojalnost, mesto načelnika preiskovalni komisiji, toda Boisdeffre se ni udal. Naslednik Boisdeffrea postane bržčas general Renouard.

Pariz 1. septembra. „Gaulois“ javlja, da hoče pariški mestni zapovednik general Zurlinden demisionirati, in da hoče isto storiti še več drugih generalov. „Liberte“ pravi, da je vojni minister generala Gonsea pozval, naj demisionira.

Pariz 1. septembra. „Figaro“ poroča, da namerava vlada sklicati parlament na izredno zasedanje in da hoče sestaviti posebno komisijo, katera naj preišče Dreyfussovo in vse z njo v zvezi stoječe afere.

Pariz 1. septembra. „Agence Havas“ javlja, da je vojni minister Cavaignac še vedno trdno prepričan, da je Dreyfuss kriv, dasi se je izkazala Henryjeva falsifikacija. Cavaignac je sklenil delovati na to, da se kaznujejo vsi, ki so krivi, ne glede na njih pozicijo.

Carigrad 1. septembra. Ruska ladja „Jaroslav“ se je peljala skozi Dardanele. Na ladiji je 2000 vojakov, namenjenih v Vladivostok.

Narodno-gospodarske stvari.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje.)

III. Zbornični svetnik Jos. Lenarčič poroča, da hoče odsek Ljubno rudarskega in plavžarskega društva za Štajersko in Koroško odposlati k svetovni razstavi v Pariz več strokovnjakov, in sicer: 1 premogarja, 1 rudarja, 1 železnega plavžarja, 1 kovinskega plavžarja ali več in 1 rudarskega in 1 plavžarskega mašinista. Ti bi se zavezali, da po svoji vrnitvi natančno poročajo o razstavi in potovanju. Ker se gre tu za podjetje, od katerega bi ne imeli koristi samo društveni člani in društveni interesenti, temveč vsa montanistika, odsek pa stroškov ne more iz svojega pokriti, se je sklenilo, obrniti se na zastope in lastništva rudokopov z uljudno prošnjo, da ta v strokovnjaškem oziru obče-koristni namen pospešijo z dovolitvijo podpor. Ker se bodo poročila o potovanju doposlala darovateljem in bo po zatrdilu tukajšnjih strokovnjakov to poučno potovanje tudi kranjski industriji in rudarstvu v korist, predlaga poročevalec imenom odseka: Zbornica naj v omenjeni namen dovoli znesek 20 gl. — Predlog se sprejme.

IV. Zbornični svetnik Iv. Baumgartner poroča, da se je G. M. iz odbora zaveze lastnikov čajnih rastlin in plantaž naročilo, da razpečevanje in konsum čaja v Avstro Ogerski v ta namen produči, da se povzdignejo direktne zveze mej Ceylonom in cesarstvom. Po njegovih poizvedbah raste konsum čaja. Visoka uvozna carina utegne pa biti vzrok, da se prodajajo tudi take vrste čaja, ki so v obče zdravju škodljive. Carina znaša okrog 75% povprečne vrednosti čaja. Poslednja leta so se pridelovalni stroški za čaj vsled novo uvedenega obdelovanja in s pomočjo strojih naprav znatno znižali, ne da bi bila kakovost trpela in je ta pridelek stopil v vrsto pridelkov, ki se v množini zavzajajo. Izvoz čaja iz Ceylona je znašal 1888 dvajset mil. funtov in je poskočil l. 1897 na 116 milijonov. Koristno bi bilo, ko bi se napravila mej pridelovalnim krajem in deželami cesarstva direktna kupčijska zveza. K temu bi veliko pripomoglo, ko bi se uvozna carina za čaj, ki dojde s parniki pod avstro-ogrsko zastavo, določila na 50 gl. v zlatu za 100 kg. in bi se pustila dosedanja tarifa 90 gl. v zlatu za čaj, ki se privede po morju pod tujo zastavo in dosedanja carina 100 gl. v zlatu za čaj, ki pride po suhem. S tem bi se doseglo, da bi prenehala prodaja takih zmesij, ki škodujejo zdravju, in bi bila cena čaja razbremenjena koristij tujeja pre-kupovanja. Poročevalec povdarja, da je Belgija uvožno carino na čaj s 1. januarjem 1998 popolnoma odpravila in da Anglija že dolgo uživa carine prosti uvoz čaja, kar je iz narodno-gospodarskega stališča zato posebno važno, ker se delavskim slojem nudi v tem predmetu cena, dobra in zdrava pijača. V interesu oživitve našega pomorskega prometa in da cena čaju pade bi bilo, ko bi se splošno veljavna carina 90 gl. v zlatu določila na 50 gl. v zlatu od 100 kg pri uvozu po morju. Uvoz po morju bi se olajšal in tudi manj premožni ljudski sloji bi bili v stanu uživati to zdravo pijačo. Doseglo bi se tudi, da bi se konsum opojnih pijač zmanjšal. Poročevalec predlaga imenom odseka: Zbornica naj se z vlogama obrne na visoki c. kr. ministerstvu za finance in trgovino s prošnjo, da zniža uvožno carino na čaj v zgoraj omenjenem smislu. Zbornični svetnik Andr. Gassner priporoča posebno v interesu revnejega prebivalstva predlog, ki se na to sprejme.

(Dalje prih.)

Poslano.*)

Mislil sem, da bode vendar konec sitnostim, ki jih dela tukajšnji darar, a od dne do dne so hujše!

Meseca maja t. l. sem v „Poslanem“ v „Slov. Narodu“ pojasnil, kaj g. Gorše dela, ker sem mislil, da bodem imel potem mir, a motil sem se.

Ne bodem dosti govoril, ampak na kratko hočem vso stvar pojasniti.

Te dni sem kral živinč z malimi zobmi, pa gosp. darar me hoče prisiliti k plačilu velike tarife, jaz pa sem se temu protivil, ker nočem polniti tak panj s čebelami, ki je brez mojih čebel poln.

Toda on ni hotel odjenjati, jaz pa tudi ne. Končno deneva živinčetove čeljusti pred pričami v zabojček, zapečatava vsak s svojim pečatom ter pošljeva v Črnomelj c. kr. živinozdravniku v pregled. Dne 14. t. m. pa dobim od njega, da je živinče imelo mlečne zobe!

Tedaj se je po krivici zahtevalo plačati veliko tarifo! Toraj si usojam vprašati sl. c. kr. finančno ravnateljstvo: Kako pridem ravno jaz do tega, da trpim toliko sitnosti, ker nisem nikak prikrajševalec davkov?

Te vrstice priobčujem z upanjem, da se mi napravi olajšanje, če ne bom prisiljen si drugače pomagati.

Predgrad, okraj Črnomelj, 30. avgusta 1898.

Peter Majerle
mesar in krčmar.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (1340)

100.000 kron in trikrat 25.000 kron so glavni dobitki velikega jubilejnega razstavnega srečkanja, ki se izplačujejo le s 20% odbitki v gotovini. Prihodnje srečkanje bo nepreklicno dne 15. septembra t. l.

Umrii so v Ljubljani:

Dne 28. avgusta: France Goršič, izdelovatelj orgelj in posestnik, 62 let, Razpotne ulice št. 6, prisad. — Marija Podlogar, branječeva žena, 25 let, Sv. Petra cesta št. 26, jetika.

Dne 29. avgusta: Anton Meršol, krojaški mojster, 57 let, Kongresni trg št. 7, vnetje trebušne mrene. — Ivan Zore, železniškega uslužbenca sin, 14 mes., Sv. Petra cesta št. 14, akutni črevesni katar.

Dne 30. avgusta: Miroslav Fatur, dijak, 17 let, Sv. Petra cesta št. 54, jetika.

V hiralnici:

Dne 27. avgusta: Jakob Petrič, žagar, 68 let, rak.

Dne 28. avgusta: Janez Stern, godec, 39 let, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 28. avgusta: Peter Zbovnik, delovodja, 39 let, srčna hiba. — Mihael Knific, prosjak, 72 let, naduha. — Ana Dežman, delavka, 45 let, vnetje čreves.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m.

Augst	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
31.	9. zvečer	736,6	17,1	sr. sever	jasno	
1./9.	7. jutraj	738,2	13,5	brezvetr.	dež	0,0
	2. popol.	740,1	17,6	sl. jug	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 16,8°, za 0,2° pod normalom.

Dunajska borza

dne 1. septembra 1898

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 55 "
Avstrijska zlata renta	121 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%	101 " 45 "
Ogerska zlata renta 4%	120 " 70 "
Ogerska krona renta 4%	98 " 60 "
Avstro-ogerske bančne delnice	904 " 75 "
Kreditne delnice	379 " 75 "
London vista	120 " 05 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58 " 82 "
30 mark	11 " 75 "
30 frankov	9 " 53 "
Italijanski bankovci	44 " 25 "
C. kr. cekini	5 " 64 "
1% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	164 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	193 " 75 "
Dunavska reg. srečke 5% po 100 gld.	130 " — "
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlasti zast. listi	98 " 50 "
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	157 " — "
Ljubljanske srečke	23 " 50 "
Rudolfove srečke po 10 gld.	27 " — "
Kreditne srečke po 100 gld.	— " — "
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	513 " 50 "
Papirnat rubelj	1 " 27 3/4 "

Zahvala.

Povodom prežgodnje smrti našega iskreno ljubljene sina, oziroma brata in svaka

Miro-ta

izreka podpisana rodbina srčno zahvala za izkazano sočutje vsem udeležnikom pogreba, častiti duhovščini, zlasti veleč. g. župniku Malenšek tuji za njegove velikodušne obiske v dolgotrajni bolezni rajnega, gg. profesorjem, gg. darovateljem venecv ter g. pevovodji učitelju Adamiču in gg. učiteljskišnikom za krasno petje.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1898.

(1339)

Rodbina Fatur.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1898 leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd; čez Klein-Reifling v Linc, Budejevica, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lenc - Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5. uri 39 m. popoldne v Lesce-Bled. — Proga v Novo mesto iz v Kočevje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer — Prilod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiž. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenc, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 9. uri 55 m. vlak iz Lesce-Bleda. — Proga iz Novega mesta in iz Kočevja. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 1. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih. — Prilod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. ur 10 m. in ob 9. uri 55 min. zvečer, poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih. (1044-48)

Službo pomožnega uradnika

odda zadruga „Hranilno in posojilno društvo v Ptuiju“.

Služba je provizorična; prva plača 30 gld.; odpoved šest tednov.

Prošnje se vzprejemajo do dne 15. septembra t. l.

Na Ptuiju, dne 29. avgusta 1898.

(1317-2)

Načelstvo.

VIZITNICE Národna Tiskarna.

Razglasilo.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje s tem

službo II. praktikanta

z letnim adjutom 500 gld.

Prosilci za to službo izkazati se morajo poleg znanja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, da so dovršili ali celo gimnazijo, oziroma celo realko ali pa spodnjo gimnazijo, oziroma spodnjo realko in trgovinsko šolo.

Prošnje s pričevali o študijah in o dosedanjem poslovanju vložiti je do vštetelega 21. septembra t. l. pri podpisnem ravnateljstvu.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1898.

(1333-1)

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

Razglas.

Na c. kr. véliki gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto 1898/9 dne 17. septembra s slovesno službo božjo v stolni cerkvi.

Učenci, ki žele na novo vstopiti v nemški oddelk prvega razreda, naj se, spremljani od svojih starišev ali njih odgovornih zastopnikov, oglašé dne 15. septembra mej 9. in 12. uro v ravnateljstvu pisarni ter s seboj prinesó rojstveni list in obiskovalno spričevalo one ljudske šole, katero so v zadnjem času pohajali. Ker veleslavni c. kr. dež. šolski svet z razpisom z dne 15. avgusta t. l., št. 2137, ni dovolil, da bi se slovenski oddelk I. razreda razdelil v 2 paralelki in ker je slavnoisti odredil, da mora izmed učencev, ki so bili meseca julija vzprejeti, 20 prestopiti na c. kr. nižjo gimnazijo, se v tem obroku v slovenski oddelk I. razreda učenci na novo ne bodo vzprejemali. — Vzprejemne skušnje za prvi razred se prične dne 16. septembra ob 8. uri. — V druge razrede na novo vstopajoči učenci se bodo vzprejemali dne 16. septembra od 9. do 12. ure. Ti naj s seboj prineso rojstveni list, šolsko spričevalo zadnjega poluleta (s potrdilom pravilno naznanjenega odhoda) in ako so bili oproščeni šolnine ali uživali ustanove, tudi dotične dekrete. — Učenci, ki so doslej obiskovali ta zavod, naj se oglašé dne 16. septembra od 8. do 12. ure s šolskim spričevalom zadnjega poluleta.

Učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu ali Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, se smejo po naredbi veleslavnega c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta l. 1894., št. 2354, na tukajšnji gimnaziji vzprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. vélike gimnazije v Ljubljani

(1323-1)

dne 31. avgusta 1898. l.

Karol Planinšek

Ljubljana, Stari trg

priporoča ob času vinske trgatve grozdni sladór (Trauben-zucker), nadalje veliko zalogo špecerijskega in kolonijalnega blaga, kakor tudi špirta, finega pristnega slivovca, drožnika in ruma

na debelo in drobno. (1335-1)

Št. 44.

Razpis.

(1913-2)

Podpisani zastop namerave na podlagi od stavbinega odseka c. kr. okrajnega glavarstva v Logatcu potrjenih načrtov sezidati

okrožno bolnišnico v Idriji.

Skupni stavbeni stroški proračunjeni so na 13.300 gld. — Natančni stavbeni pogoji, načrti in proračuni so pri podpisnem zastopu v pregled razgrnjeni.

Delo je 14 dni po odločitvi pričetni in če mogoče letos pod streho spraviti ter najpozneje do konca julija leta 1899 končati.

Kolekovane ponudbe z dotičnimi spričevali in varščino v znesku 1400 gld. vložiti je pri podpisnem zastopu

do vštetelega 12. septembra t. l.,

ter naj se ponudnik ob enem tudi izrazi, za katero ceno bi prevzel omejeno zgradbo.

Okrožni zdravstveni zastop v Idriji

dne 28. avgusta 1898.

Načelnik: Nagode.

Samo 50 kr. za 2 žrebanji. Predzadnji teden.

Glavni dobitok 100.000 kron 25.000 kron
jedenkrat in 2krat

Srečke jubilejske razstave žrebanje: 15. septembra 1898.
à 50 kr. žrebanje: 22. oktobra 1898.

priporoča J. C. MAYER, banka v Ljubljani.

Dve učenki

vzprejmeta se na stanovanje in hrano.
Cena nizka. — Kje? pove upravništvo „Slovenskega
Naroda“. (1334—1)

8. 1. oktobrom odda se v najem (1338—1)

gostilna „pri stari pošti“

v Mokronogu, z ledenico in vsem gospo-
darskim poslopjem. Četrta ure oddaljeno je

malo gospodarstvo

obstoječe iz hiše, hlevov in njiv, katero se zamore objednem
z gostilno ali vsako zase prevzeti. Več se izve pri lastniku
Ignaciju Majcenu, gostilničarju v Mokronogu.

*V najboljših letih, z gotovo službo,
želim si omikano dekle, strogo ver-
skega in čistega značaja s premoženjem,
tudi z dežele, za ženo.*

*Dopisi se prosijo pod „Štajerc“ na
upravništvo „Slovenskega Naroda“ do
4. septembra t. l. (1336)*

V najem se odda

velik prostor

v Igrališki ulici, pripraven za tesarsko obrt
in kot skladišče.

Pogoji se izvedo v pisarni Ivana Plantana,
c. kr. notarja v Ljubljani. (1312—2)

V hiši št. 3 v Šubicevih ulicah
oddasta se

dve stanovanji

s štirimi sobami, in sicer jedno v tretjem nadstropju
tako, drugo v drugem nadstropju s 1. novembrom.
Pripomni se, da je hiša užitna prosta.

Vprašati pri F. Supančič-u, Rimska
cesta št. 16. (1329—2)



Vabilo

občnemu zboru

„Zveze slovenskih kolesarjev“

ki se boče vršil

dné 11. septembra 1898

ob 3. uri popoldne

v novem vežbališču kluba slov. biciklistov „Ljubljana“.

Vzpored:

- 1.) Nagovor predsednika.
- 2.) Poročilo tajništva,
- 3.) „ „ blagajnikovo,
- 4.) „ „ rednikovo,
- 5.) „ „ preglednikov,
- 6.) „Zvezina“ dirka za leto 1898.
- 7.) Volitev odbora,
- 8.) „ „ računskih preglednikov.
- 9.) Slučajnosti.

Po pravilih je ta občni zbor sklepčen brez ozira
na došlo število članov.

(1328—2)

Odbor.

Sprememba prodajalnice.

Usojam se častitemu p. n. občinstvu naznanjati, da
sem se iz svoje dosedanje prodajalnice na Starem trgu
z avgustovim terminom preselil in da bodem nadaljeval
svojo

rokovičarsko in bandažno obrt

Pod Trančo štev. 1.

Zahvaljujoč se najtopleje za dosedaj izkazano zaupa-
nje, prosim, da se mi isto ohrani tudi nadalje in se bodem
potrudil s solidno in točno postrežbo zadovoljiti svoje
p. n. naročnike. (1246—3)

Z velespoštovanjem udani

Anton Leutgeb

rokovičar in bandažist.

Priden deček

ki vstopi letos v II. razred realke, se vzprejme v
dobri družini v stanovanje in hrano. — Kje? pove
upravništvo „Slov. Naroda“. (1292—3)

Za dijake!

V svoji novi stavbi sem odločil več pro-
storov za dijake. Oskrbljeni bi bili z vsem in
bodo pod gotovim nadzorstvom. Plača po najnižji
ceni. Uporaba vrta je prosta. Najvažnejše je, ker so
stanovanja tik gimnazije. Oglasila do 10. septembra
pri Viktorju Omerš v Kranju. (1310—2)

Najlepšo, zdravo

čebulo

razpošilja trdka

Iv. A. Hartmann v Ljubljani

v vrečah po 50—100 kg po jako nizki ceni.

Omenjena trdka odda po jako ugodni ceni
tudi 2000 lepih, močnih, skoraj novih (1324—2)

vreč za deželne pridelke.

Z dnem 1. oktobra t. l.

da se že 40 let obstoječa dobra

trgovina s špecerijo in železnino

pod zelo ugodnimi pogoji v najem. Trgo-
vina je stara in vplivna sredi vasi pri fari,
kjer je najživahnejši promet in je obstanek
najemnika v vsakem slučaju zagotovljen.

Odda se tudi v najem

kolarnica

nahajajoča se pri najbolj obiskani kovačnici in
je izurjen kolar v tem kraju zelo potreben.
Z lesom in orodjem preskrbi začetnike go-
spodar poslopja sam. (1337—1)

Naslov pove upravništvo tega lista.

Če globoko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom, znancom in prijate-
ljem prežalostno vest, da je naša preljubljena soproga, mati, stara
mati, sestra, teta in tašča, gospa

Neža Jakopič rojena Dolžan

danes, dné 31. avgusta, ob 11. uri po noči, v 70. letu svoje dōbe, po
dolgi in mučni bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajoče, mirno v
Gospodu zaspala.

Truplo predrage rajnice bode v petek, dné 2. septembra, ob 6. uri
popoldne v hiši žalosti, na Mirji št. 4, blagoslovljeno in potem na po-
kopališče k sv. Kristofu k večnemu počitku položeno.

Svete maše zadušnice brale se bodo v različnih cerkvah.

Ljubljana, dné 31. avgusta 1898.

(1341)

Franjo Jakopič, trgovec in hišni posestnik, soprog. — **Josip Ja-**
kopič, **Rihard Jakopič**, sinova. — **Terezija Debevo**, **Marija**
Heren, hčeri. — **Marijeta Juhn**, **Apolonija Dolžan**, sestre. —
Hinko Debevo, blagajnik, **Miroslav Heren**, oficijal južne železnice,
zeta. — **Vsi vnuki in nečaki.**

Štev. 6323

Razpis.

(1233—3)

Na podlagi sklepa deželnega odbora kranjskega z dne 21. februarja
1898. l. razpisuje se s tem jedna **ustanova 600 gld.**, katera se ima
podeliti najmanj za jedno leto doktorju vsega zdravilstva, ki bi se hotel
izobraziti v psihiatriji.

Vsled razpisa c. kr. naučnega ministerstva z dné 3. maja 1898 leta
št. 10.515 dobi dotičnik ob enem za dobo dveh let t. j. do začetka polet-
nega semestra šolskega leta 1899/1900 tudi državno ustanovo 252 gld. tako
da bi torej užitek znašali skup 852 gld.

Isti bi se moral po končanem izvežbanju posvetiti najmanj šest let
zaporedoma zdravniški službi v deželni blaznici na Studencu ter se z re-
verzom zavezati, da deželno kot državno ustanovo vrne, ako bi svoji dolž-
nosti ne zadostil.

Prosilci za to ustanovo morajo biti večji slovenskega in nemškega je-
zika ter naj svoje s krstnim listom in z drugimi spričevali podprte prošnje

do 15. septembra t. l.

pošljejo podpisnemu deželnemu odboru.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani

dne 8. avgusta 1898.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

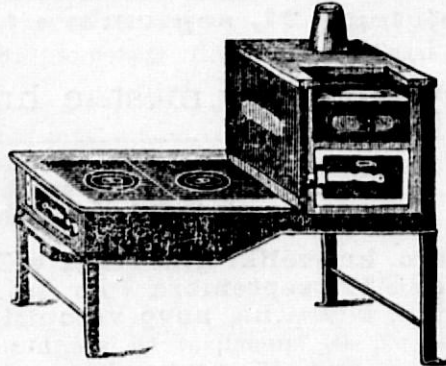
Trgovina z železnino

Andreja Druškovič-a naslednik

Val. Golob

v Ljubljani. Mestni trg št. 10

priporoča svojo novo in bo-
gato urejeno zalogo vsake
vrste železja, poljedeljskega
orodja, plugov, plužnih delov
motik, lopat jeklenih gnojnih
vil, vsake vrste žag in pil,
delov za vodnjake, mesinga
za komate, verig, okov za
voze, jeklenih in kovanih šin,
podkev, konjakov, slamorez-
nih kōs, sekir, vlitih kotlov,
železne in pocinkane plošče-
vine, žičnih žeblicev, žice.



Ob jednom priporoča svojo zalogo lepo in na-
tančno izdelanih

štedilnih ognjišč

kuhinjskega orodja, vsega za stavbe potrebnega
železja, nosilk, železniških šin, železa za vezi,
štorje za oblijanje stropov, samokolnic, kovanja
za okna in vrata, bodeče žice za ograjo.

Priporoča in opozarja prečast. duhovščino in
slavno občinstvo na bogato zbirko pristno pozla-
čenih in najfinije izdelanih (13 8—1)

nagrobnih križev

po nizki ceni.

Vnauja naročila izvršujejo se točno.

Staro železo, med (mesing), baker, cin, cink,
svinec kupuje vedno po najvišjih cenah.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.